

TILTAKSSTRATEGIER FOR TILSKUDD TIL SPESEIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET I ODALEN 2020-2023

Bakgrunn

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Bruksstruktur, driftsforhold og miljøutfordringene i Odalskommunene har klare fellestrekk. Nord- og Sør-Odal kommuner har felles tiltaksstrategi for perioden 2020-2023.

Utfordringer, mål og strategier for arbeidet med jordbruk og miljøutfordringer

Nasjonalt nivå:

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Nasjonalt miljøprogram

Gjeldende rundskriv fra Landbruksdirektoratet

Regionalt nivå:

Regionalt bygdeutviklingsprogram for Innlandet 2019-2022 (RBU) som inneholder

Regionalt miljøprogram (RMP) for Innlandet 2019-2022

Kommunalt nivå:

Kommuneplan for Nord-Odal – arealdel og samfunnsdel

Kommuneplan for Sør-Odal – arealdel og samfunnsdel

Interkommunal energi- og klimastrategi for Kongsvingerregionen

Klima og energiplan for Nord-Odal

Klima og energiplan for Sør-Odal

Regional plan for Vestmarka

Storsjøplanen

Bioforskrappport 132/2010 Storsjøen - en statusrapport

Sætra – verd å ta vare på (2013) Bruk og skjøtsel av sætermiljøer i Nord-Odal.

Naturtyper og truede planter i Sør-Odal (2000)

Biologisk kartlegging av 34 sætervanger i Odalen (2009)

Naturtyper i Nord-Odal 2009.

Kulturminneplan for Nord-Odal (planlagt vedtatt i 2020)

Kulturminneplan for Sør-Odal (planlagt vedtatt i 2020)

Mål og tiltak for perioden

Målene og tiltakene er satt opp i prioritert rekkefølge.

1. Forurensningstiltak

Mål: å hindre og redusere forurensning som følge av aktiviteter knyttet til jordbruket.

- 1.1. Redusere erosjon og tap av næringsstoffer gjennom hydrotekniske anlegg, fangdammer og våtmarksdammer.
- 1.2. Redusere eller hindre avrenning fra husdyrgjødsel eller rundballer.

2. Kulturlandskap

Mål: å opprettholde, gjenskape og øke tilgjengeligheten til kulturlandskapet og artsmangfoldet som finnes i kulturpåvirkede områder til gode for innbyggere og turistnæringa.

- 2.1. Bekjempe og hindre spredning av fremmede, skadelige arter, som for eksempel hønsehirse og kjempespringfrø.
- 2.2. Bevare biologisk mangfold og gammel kulturmark gjennom restaurering/istandsetting av setermiljøer, restaurering av arealer (for eksempel beite) og restaurering/nygraving av dammer for biologisk mangfold.
- 2.3. Bevare bygningstyper fra «det gamle jordbruket» som ikke lenger har noen funksjon i dagens drift og som det er få igjen av. Slik som førindustrielle smier, bryggerhus, jordkjellere, mindre løer (utmarksløer) og sommerhus. Ordningen gir ikke støtte til bolighus. Stabbur og låver vil normalt ikke bli prioritert. Bygninger eller bygningstyper som trekkes fram som viktige i kulturminneplan for kommunene kan prioriteres.
SMIL-tilskuddet gis til å dekke de antikvariske merkostnadene ved bevaringen.
- 2.4. Bedre adkomst og tilgjengeligheten til kulturlandskapet hvor kulturminner og kulturmiljøer blir fremhevet gjennom rydding og merking av gamle ferdselsårer/stier i jordbrukslandskapet.

3. Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter

Mål: gode prosjekter innen både forurensning og kulturlandskap. Oppfølging av tiltak i lokale planer og rapporter (se liste side 1).

- 3.1. Prosjekter som leder fram til gode planer for tiltak.

Retningslinjer for søknad og saksbehandling

Søknadsfrist:

1. april.

Krav til søknad/vedlegg:

Søknad sendes kommunen på elektronisk søknadsskjema med spesifisert kostnadsoverslag og finanseringsplan. Formålet med prosjektet/tiltaket skal beskrives. Det må foreligge en utfyllende beskrivelse av prosjektet/tiltaket og kart som viser hvor tiltaket skal gjennomføres.

Detaljert budsjett skal legges ved. Ved tiltak på bygninger bør kostnadsoverslag fra entreprenør legges ved. Bilder bør legges ved.

Hvis søker ikke eier eiendommen(e) som tiltaket skal foregå på skal det vedlegges skriftlig samtykke fra alle som har eiendommer som berøres av tiltaket.

For søknad om tilskudd til sti skal det legges ved avtale om bruk og vedlikehold av stien som skal gjelde i minst 10 år fra avsluttet prosjekt.

Satser for tilskudd

Tilskuddsats er inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag. For enkelte planleggings- og tilretteleggingstiltak kan det vurderes å gi 100 % tilskudd. Maksimalt tilskudd er 200 000.

Arbeidsfrist:

Som hovedregel gis tre års arbeidsfrist. Søknader hvor arbeidsfristen er i ferd med å løpe ut varsles. Kommunen kan etter søknad forlenge arbeidsfristen med inntil to år. Arbeidstiden kan totalt ikke overstige fem år fra tilskuddet ble innvilget.

Søknad om forlenget arbeidsfrist skal inneholde hvor lang utsettelse det søkes om, begrunnelse for søknaden og om arbeidet er påbegynt, evt. hvor langt det er kommet.

Hvis søker ikke rapporterer eller søker utsettelse innen opprinnelig frist vil tilskuddet automatisk falle bort.

Krav til regnskap/rapport før sluttutbetaling:

Regnskap med oversikt over alle utgifter, regnskapssammendrag, alle bilag og arbeidslister skal leveres kommunene ved anmodning om sluttutbetaling.

Dersom søker er mva.-pliktig regnes mva. bar inn i kostnadsoverslaget dersom søker ikke får refundert mva. for dette tiltaket. Dette må eventuelt bekreftes fra skattemyndighetene/regnskapskontor.

Egeninnsats godtgjøres med kr 250,- pr time (eks. mva.) for rent arbeid (kvistrydding, maling etc). Arbeid ved bruk av egne maskiner vil kunne godtgjøres med entreprenørpris.

For engangstilskudd over kr 10 000 kan det foretas delutbetalinger etter hvert som tiltaket blir utført. Minst 25 % holdes tilbake til tiltaket er fullført og ferdig godkjent.

Vilkår som settes for de ulike tilskudd

Generelle vilkår

- Tiltaket må ikke komme i konflikt med verdifulle biotoper eller kulturminner.
- Tiltaket må være i samsvar med de krav som er gitt i gjeldende lover, forskrifter, tekniske retningslinjer og standarder.

Forurensningstiltak

Hydrotekniske anlegg

- Anlegget/tiltaket må være dimensjonert og utformet for å kunne ta unna store nedbørsmengder på kort tid. Rørdimensjonen må være minimum 150 mm.
- Ved graving av åpne avløp må det gjennomføres nødvendige sikrings- og forebyggingstiltak.

Fangdammer og våtmarker

- Anlegget/tiltaket må være tilfredsstillende utformet.
- Ved graving av åpne avløp må det gjennomføres nødvendige sikrings- og forebyggingstiltak.

Kulturlandskap

Bevaring av biologisk mangfold og gammel kulturmark

- Arealet skal skjøttes (beites/slås) i minst 10 år etter at tilskuddet er utbetalt
- Slått skal foretas på optimalt tidsrom for flora dvs. etter blomstring.
- Tiltaket som f eks restaurering og nygraving av dammer for biologisk mangfold skal planlegges i samråd med Norsk Ornitologisk Forening, avdeling Hedmark, Våtmarksgruppa eller annen planlegger med kompetanse på området.

Tilgjengelighet og opplevelseskvalitet

- Stien skal være åpen for allmenn ferdsel.

Bekjempe og hindre spredning av fremmede, skadelige arter

- Artene skal bekjempes i minimum tre sammenhengende år.

Bevaring av kulturminner, kulturmiljøer, freda og verneverdige bygninger

- For områder og objekter som er vernet etter kulturminneloven, forutsettes det at tiltaket planlegges i samråd med og anbefales av lokal/regional kulturminneforvaltning.
- Tiltaket (eks. restaurering, skjøtsel eller istandsetting av verneverdige bygninger, kulturminner og kulturmiljøer) skal planlegges i samråd med og godkjennes av lokal/regional kulturminneforvaltning.
- Istandsetting/vedlikehold av kulturminner skal skje etter de prinsipper kulturminneforvaltningen legger til grunn. Dette er bl. a.:
 - å bevare mest mulig av bygningens opprinnelige bygningselementer og foreta så lite forandringer som mulig

- reparasjoner framfor hel utskifting
- husets utseende må forbli mest mulig uforandret
- bruke materialer, håndverksteknikker og farger som har vært brukt på huset fra før.

Planleggings og tilretteleggingsprosjekter

Det stilles krav om organisering av prosjektet og at det årlig utarbeides rapport om framdriften av prosjektet.